

25.11.2021

Ringsted-Femern Banen: Projektændringer i forbindelse med anlægsarbejder i Guldborgsund, Natura 2000-område nr. 173

Paraplynotat

I forbindelse med Ringsted-Femern Banens anlægsaktiviteter i Guldborgsund i forbindelse med anlæg af en ny jernbanebro ved siden af den eksisterende Kong Frederik IV's Bro blev der i 2016 indgivet en anmeldelse af en række projektændringer, der både omfattede projektændringer i Guldborgsund og i Engmosen. Ansøgningen blev dog trukket tilbage, da anlægsarbejdet blev udskudt på ubestemt tid. Den samme ansøgning blev genfremsendt i december 2019, da det blev planlagt, at anlægsarbejderne skulle udføres med anlægsstart i 2021. Denne ansøgning blev også trukket tilbage, da Miljøstyrelsen i juni 2020 udgav tredje generation af Natura 2000-basisanalyserne for perioden 2022-2027.

De nye basisanalyser blev udgivet inden, at Trafikstyrelsen (på daværende tidspunkt Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen) havde truffet en afgørelse, og Banedanmark valgte derfor endnu en gang at trække anmeldelsen tilbage for at opdatere vurderingerne af projektændringernes påvirkning på Natura 2000-området ud fra det nye vidensgrundlag.

Banedanmark har i 2020 valgt at anmelde projektændringerne i Guldborgsund og i Engmosen i to separate anmeldelser. Denne anmeldelse omfatter således kun Guldborgsund.

Nedenstående er en gennemgang af den tidligere sagsbehandling af ansøgningen om projektændringer i Guldborgsund samt en beskrivelse af baggrundsmaterialet for denne ansøgning.

Sagsfremstilling

I forbindelse med planlægningen af anlægsaktiviteterne viste der sig i 2015 et behov for at justere anlægsforbeholdene omkring Kong Frederik den IX's Bro, som berørte både Guldborgsund og Engmosen. De to nævnte områder indgår i Natura 2000 område nr. 173, Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand.

Den 3. marts 2016 anmeldte Banedanmark derfor i en mail til Trafikstyrelsen (på daværende tidspunkt Trafik- og Bygge- og Boligstyrelsen), at der var ændringer i rammerne for Ringsted-Femern Banen /1/. I anmeldelsen var en lang liste med baggrundsmateriale. Banedanmark valgte at fremsende en viderebearbejdet anmeldelse den 27. juni 2016 /2/. Til den nye anmeldelse blev et notat /3/ udarbejdet, der mere udførlig beskriver ændringerne, og Banedanmark havde også i den nye anmeldelse forholdt sig til kriterierne i bilag 2 i bekendtgørelse nr. 106 af 02/02/2016 (den er nu historisk og er erstattet af BEK nr. 1106 af 28. september 2017¹).

Den 29. september 2016 traf Trafikstyrelsen afgørelse om, at ændringer af anlægsprojekt Guldborgsund-Engmosen ikke var VVM-pligtige.

¹ BEK nr. 1106 af 28/09/2017 om vurdering af virkningerne på miljøet (VVM), konsekvensvurdering vedrørende Natura 2000-områder og beskyttelse af visse dyre- og plantearter i forbindelse med ændringer eller udvidelse af anlægsprojektet om en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark

Den 2. november 2016 skrev Banedanmark en mail til Trafikstyrelsen om tilbagekaldelse af ansøgningen om tilladelse til ændringer i anlægsprojektet vedr. Guldborgsund-Engmosen. Grunden var, at tidsplanen for anlægsarbejderne for Kong Frederik den IX's Bro og blødbundsudskiftningen var blevet udskudt på ubestemt tid.

I efteråret 2019 blev det besluttet at genoptage projektet, og dermed blev det nødvendigt at genfremsende ansøgningen vedr. projektændringerne. Dette blev gjort i december 2019.

I juni 2020 udgav Miljøstyrelsen tredje generation af Natura 2000-basisanalyserne. Da konsekvensvurderingerne skal bero på "bedst tilgængelige viden" valgte Banedanmark at trække ansøgningen fra december 2019 tilbage.

Anmeldelse vedr. projektændringer i Engmosen blev indsendt til Trafikstyrelsen (på daværende tidspunkt Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen) 10. juli 2020. Anmeldelsen blev udarbejdet på baggrund af en opdateret væsentlighedsvurdering /4/. Der blev givet tilladelse til projektændringerne 13. november 2020. Projektændringerne i Engmosen vil således ikke bliver yderligere behandlet i denne anmeldelse.

Siden indsendelsen af anmeldelsen i december 2019 har det vist sig hensigtsmæssigt at ændre yderligere på rammerne for anlægsaktiviteterne i Guldborgsund. Pga. yderligere projektændringer samt udgivelse af tredje generation af Natura 2000-basisanalyser er der udarbejdet en opdateret konsekvensvurdering for de nye anlægsaktiviteter i Guldborgsund /5/. Banedanmark søger således på ny (25. november 2021), om projektændringerne i Guldborgsund i forbindelse med anlæg af en ny jernbanebro ved siden af den eksisterende Kong Frederik IV's Bro kan gennemføres inden for rammerne af anlægsloven og uden udarbejdelse af supplerende VVM-redegørelse jf. § 3 i BEK nr. 1106 af 28. september 2017.

Baggrundsmateriale

Det oprindelige grundlag er "Konsekvensvurdering af Natura 2000-områder" fra 16.12.2011 /6/. Der er henvist til dette materiale i den endelige miljøredegørelse for Ringsted-Femern Banen fra 2012 /7/8/.

De første projektændringer blev vurderet i november 2014. Her blev "Tillæg til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen version 1" /10/ udarbejdet. De omhandlede ændringer i tillægget blev vurderet af Miljøstyrelsen (på daværende tidspunkt Naturstyrelsen) og indgår desuden i "Tillæg til miljøredegørelsen" /9/, der også blev fremlagt i november 2014, og som blev medtaget i Implementeringsredegørelsen /12/ og anlægsloven /13/.

I januar/februar 2015 blev tillægget til konsekvensvurderingen opdateret til version 2 /11/. I version 2 blev et scenarie for udgravning inden for spurs i Guldborgsund konsekvensvurderet. Miljøstyrelsen (på daværende tidspunkt Naturstyrelsen) vurderede tillægget.

I november 2015 blev "Tillæg nr. 2 til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen" /14/ og "Tillæg nr. 3 til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen" /15/ udarbejdet. Tillæg 3 omhandler kun projektændringer i Engmosen og vil således ikke bliver yderligere behandlet.

Tillæg 2 omhandler projektændringer i Guldborgsund. Nærværende ansøgning af 25.11.2021 omfatter de ændringer, der er beskrevet i Tillæg 2 fra 2015 /14/, samt yderligere projektændringer, der i løbet af udarbejdelsen af udbudsmaterialet, har vist sig hensigtsmæssige. De arkæologiske forundersøgelser,

der planlægges udført i Guldborgsund, er desuden også vurderet. Da der siden udarbejdelsen af Tillæg 2 er udgivet nye Natura 2000-basisanalyser, og da der er kommet yderligere projektændringer, er der udarbejdet en version 2 af Tillæg 2 til konsekvensvurdering /5/.

Reference- og bilagsliste

Nedenstående dokumenter fremsendes ikke til Trafik-, og Bygge- og Boligstyrelsen. Såfremt Trafik-, og Bygge- og Boligstyrelsen har nedenstående dokumenter, står Banedanmark gerne til rådighed.

1. 1. anmeldelse til TBST vedr. projektændringer i Guldborgsund og blødbundsudskiftninger. Banedanmark. 3. marts 2016
2. 2. anmeldelse til TBST vedr. projektændringer i Guldborgsund og blødbundsudskiftninger. Banedanmark. 11.maj 2016
3. Notat: Ansøgning om projektændring i Guldborgsund og Engmosen, Banedanmark, Rambøll og NIRAS, 11. maj 2016
4. Væsentlighedsvurdering af påvirkning på Natura 2000-område i forbindelse med ændringer til Ringsted-Femern projektet. Banedanmark, 10. juli 2020.
5. Tillæg nr. 2 til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund, version 2, Banedanmark og Rambøll, november 2021
6. Konsekvensvurdering af Natura 2000-områder, Banedanmark, Rambøll og NIRAS, 16. december 2011
7. Miljøredegørelse, Generelt Ringsted-Holeby, hæfte 1. Femern Bælt – danske jernbanelandanlæg. Oktober 2012.
8. Miljøredegørelse, Orehoved-Holeby, hæfte 3. Femern Bælt – danske jernbanelandanlæg. Oktober 2012.
9. Tillæg til Miljøredegørelse Ringsted-Femern Banen. November 2014.
10. Tillæg til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen, Banedanmark, version 1, Rambøll og NIRAS, 11. november 2014
11. Tillæg til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen, Banedanmark, version 2, Rambøll og NIRAS, 13. januar 2015
12. Implementeringsredegørelse - tillæg til Lov om anlæg og drift af en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark. Femern Sund og Bælt, 28. februar 2015
13. Lov om anlæg og drift af en fast forbindelse over Femern Bælt med tilhørende landanlæg i Danmark (LOV nr 575 af 04/05/2015)
14. Tillæg nr. 2 til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen”, Banedanmark, Rambøll og NIRAS, 24. november 2015

15. Tillæg nr. 3 til Natura 2000 konsekvensvurdering for Guldborgsund og Engmosen,
Banedanmark, Rambøll, NIRAS, 4. november 2015